

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 446/2019-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. novembra 2019 zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou URBAN FALATH GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Zámocké schody 2/A, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Marián Bošanský, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava IV č. k. 1 Pn 680/17/1104-11 z 22. februára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. mája 2018 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 36 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava IV (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pn 680/17/1104-11 z 22. februára 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), ktoré nadobudlo právoplatnosť 27. marca 2018.

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Rudolfovi Tkáčikovi, ktorému funkčné obdobie sudcu ústavného súdu skončilo 16. februára 2019. V súlade s čl. X bodom 5 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 (ďalej len „rozvrh práce“) bola vec náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi a v zmysle čl. II bodu 3 písm. a) rozvrhu práce prerokovaná v prvom senáte ústavného súdu v zložení uvedenom v záhlaví tohto uznesenia.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že [REDAKOVANÉ] (ďalej len „oznamovateľka“) spolu so sťažovateľom ako poškodeným podali trestné oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „podozrivý“), tým že v bližšie nezistenom čase 11. októbra 2017 ako stavebník

pri budovaní príjazdu k stavbe svojho „*rekreačného objektu* – [REDAKOVANÉ]“ narezal a odstránil časť „*okapového chodníka*“ rodinného domu č. [REDAKOVANÉ], čím sťažovateľovi spôsobil škodu vo výške 531,78 € (ďalej len „trestné oznámenie“). Uznesením povereného príslušníka Obvodného oddelenia Policajného zboru Karlova Ves, Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava IV ČVS: ORP-830/DN-B4-2017 z 19. októbra 2017 (ďalej len „uznesenie policajta“) bolo rozhodnuté podľa § 197 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku o odovzdaní predmetného trestného oznámenia stavebnému úradu na prejednanie priestupku.

4. Sťažovateľ proti uzneseniu policajta podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonnej lehote sťažnosť, v ktorej žiadal o zrušenie tohto uznesenia autoremedúrou podľa § 190 ods. 1 Trestného poriadku alebo o predloženie veci na rozhodnutie okresnému prokurátorovi podľa § 190 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku. Napadnutým uznesením okresná prokuratúra v predmetnej veci rozhodla tak, že sťažnosť podanú sťažovateľom zamietla ako nedôvodnú, pričom k dôvodom sťažnosti sa podľa neho vyjadrila len „*veľmi stroho*“, v podstate podľa neho len poukázala, že uznesenie je založené na náležitom zistení skutkového stavu v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie a je vecne správne. Zo záverov okresnej prokuratúry vyplýva, že výpoveď podozrivého, v ktorej tvrdil, že „*pri rozbití okapového chodníka*“ sa domnieval, že koná v súlade so stavebným povolením č. 2015/905/C/16/KR z 13. júla 2015 vydaným mestskou časťou [REDAKOVANÉ], považovala za hodnovernú, a práve na základe nej dospela k záveru, podľa ktorého sa v predmetnom konaní nepodarilo preukázať úmyselné zavinenie ako obligatórny znak skutkovej podstaty trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 254 ods. 1 Trestného zákona.

5. Podľa sťažovateľa otázka úmyselného zavinenia nebola dostatočne v predmetnom konaní preukázaná (čo sa jej týka, nebolo vykonané žiadne dokazovanie) a jej posúdenie je založené iba na nekritickom osvojení si argumentácie podozrivého, bez zohľadnenia skutočnosti, že oprávnenie na „*rozbitie okapového chodníka*“ zo stavebného povolenia nevyplývalo, a navyše aj napriek tomu, že v predmetnej veci z predloženej zápisnice z občianskoprávneho konania [vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 16 C 531/2015 o určenie vlastníckeho práva a iných právnych

nárokov medzi sťažovateľom ako žalovaným a podozrivým ako žalobcom v 1. rade] nepopierateľne vyplýva, že podozrivý vedel, kadiaľ vedie poškodený „okapový chodník“, resp. aké je jeho trasovanie a kto je jeho vlastníkom. Z uvedeného je podľa sťažovateľa možné vyvodiť, že podozrivý mal vedomosť o tom, že svojím konaním zasiahne do cudzích práv.

6. Podľa sťažovateľa policajt i okresná prokuratúra pri svojom rozhodovaní neobjektívne vychádzali len zo skutočností a podkladov, ktoré im dal do pozornosti podozrivý, a sami nevykonali nijaké dokazovanie na účel náležitého a objektívneho zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností vedúcich k preskúmaniu naplnenia všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona. V odôvodnení svojej sťažnosti sťažovateľ následne poukázal na ustálenú judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa náležitostí rozhodnutia orgánov štátnej správy, ako aj na zásadu náležitého zisťovania skutkového stavu veci vyjadrenú v § 2 ods. 10 Trestného poriadku.

7. Porušenie svojich základných práv sťažovateľ videl v tom, že skutkové, ako i právne závery, ku ktorým dospela okresná prokuratúra v napadnutom uznesení, sú podľa neho zjavne nesprávne, arbitrárne a právne neudržateľné.

8. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom rozhodol, že okresná prokuratúra napadnutým uznesením porušila jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a súčasne porušila čl. 1 ods. 1 ústavy v nadväznosti na čl. 2 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 listiny, ďalej aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnej prokuratúre na ďalšie konanie a rozhodnutie a zároveň priznal sťažovateľovi náhradu jeho trov právneho zastúpenia v sume 585,76 €.

II.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

12. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa

o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

18. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porovnaj napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny v spojení s čl. 2 ods. 2 listiny napadnutým uznesením

19. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa spočíva v jeho nespokojnosti s odôvodnením napadnutého uznesenia, v ktorom okresná prokuratúra dospela k podľa neho nepodloženým a arbitrárnym záverom. Argumentácia sťažovateľa smeruje predovšetkým k spochybneniu záveru o nepreukázaní subjektívnej stránky trestného činu – úmyselného zavinenia podozrivého, ku ktorému dospela okresná prokuratúra.

20. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie, ktorým okresná prokuratúra podľa § 192 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku sťažnosť sťažovateľa zamietla, pretože ju nepovažovala za dôvodnú. Z napadnutého uznesenia v spojení s uznesením policajta vyplýva, že orgány činné v trestnom konaní pre účely preverenia skutočností, ktoré boli obsahom trestného oznámenia, vykonali vo veci dokazovanie a následne, rozoberajúc skutkovú podstatu trestného činu poškodenia cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona konštatovali, že dosiaľ zabezpečené dôkazy nepostačujú na vyvedenie trestnej zodpovednosti podozrivej osoby, keďže v konaní nebolo preukázané naplnenie subjektívnej stránky tohto trestného činu – úmyslu. Vo vzťahu k tomuto záveru poukázali predovšetkým na existenciu stavebného povolenia, ktorým podozrivý disponoval a na základe ktorého aj boli vykonávané práce, v dôsledku ktorých podľa tvrdenia sťažovateľa došlo k poškodeniu veci v jeho vlastníctve. Podozrivý podľa svojich vyjadrení navyše vychádzal z toho, že poškodená vec „okapový chodník“ nie je vo vlastníctve sťažovateľa. Na základe uvedeného okresná prokuratúra uzavrela, že v danom konaní nedošlo k preukázaniu úmyselného zavinenia podozrivého vo vzťahu k protiprávnosti jeho konania, ktoré je predpokladom spáchania trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona.

21. V súvislosti so záverom orgánov činných v trestnom konaní o nepreukázaní úmyselného konania na strane podozrivého poukazoval sťažovateľ na prebiehajúce konanie o určenie vlastníckeho práva prebiehajúce na okresnom súde pod sp. zn. 16 C 531/2015, ktorého procesnými stranami sú on sám a podozrivý, ktorý ho inicioval. Zo zápisnice o pojednávaní v tejto veci z 24. júla 2017 predloženej sťažovateľom, s ktorou sa ústavný súd oboznámil, vyplýva, že uvedený „*okapový chodník*“ sa podľa výpovede žalobcu (podozrivého) nachádza mimo pozemku, ktorý je predmetom uvedeného sporu, a preto sa okresný súd žiadnou otázkou súvisiacou s ním v uvedenom konaní nezaoberal. Po oboznámení sa so zápisnicou o pojednávaní vo veci sp. zn. 16 C 531/2015 z 24. júla 2017 ústavný súd konštatuje, že záver okresnej prokuratúry, podľa ktorého ani obsah tejto zápisnice nepreukazuje úmysel podozrivého poškodiť vec sťažovateľa, nemožno považovať za arbitrárny, resp. neodôvodnený.

22. V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že § 245 ods. 1 Trestného zákona výslovne vyžaduje pre trestnosť poškodenia cudzej veci zavinenie úmyselné, to znamená, že táto skutková podstata vyžaduje úmyselné zavinenie výsledku uvedeného v zákone (§ 15 ods. 1 Trestného zákona). Len ak páchatel' úmyselne zaviniť tento výsledok, je naplnená subjektívna stránka úmyselného trestného činu. Nestačí teda pre taký záver už samo zistenie, že páchatel' vôbec úmyselne konal (že konal to, čo konať chcel), keď v danom prípade bolo zistené, že podozrivý uskutočňoval iba svoju vôľu realizovaním stavebných prác, na ktoré mal stavebné povolenie a navyše s vedomím, že „*údajne poškodený okapový chodník*“ sa nachádza už na pozemku, ktorého nie je oznamovateľka ani sťažovateľ vlastníkom. Z napadnutého uznesenia a konania mu predchádzajúceho vyplýva, že tvrdenie podozrivého o vlastníctve pozemku, na ktorom boli stavebné práce realizované, bolo založené na v konaní ním predloženej listine vyhotovenej stavebným úradom – tzv. polohovým zameraním betónových stĺpikov, z obsahu ktorej bolo zrejmé, že hranica dotknutého pozemku, na ktorom sa vykonávali stavebné práce, je zároveň s osadenými betónovými stĺpikmi.

23. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd po preskúmaní sťažnosti sťažovateľa, ktorú mal k dispozícii, konštatuje, že okresná prokuratúra sa v primeranom rozsahu zaoberala sťažnosťou sťažovateľa, preskúmala jeho argumentáciu a o tejto riadne na základe v konaní preukázaného skutkového stavu rozhodla, postupujúc pritom v súlade s na vec sa vzťahujúcimi právnymi predpismi. Skutkové i právne závery vyslovené v rámci odôvodnenia napadnutého uznesenia, na ktorých je toto uznesenie založené (v spojení s uznesením policajta, pozn.), sú pritom podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska plne akceptovateľné.

24. V súvislosti s podstatou sťažnosti sťažovateľa, ktorá v konečnom dôsledku súvisí s jeho nespokojnosťou s výsledkom vybavenia trestného oznámenia, ktoré podal, ústavný súd navyše považuje za potrebné tiež poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej právo fyzickej osoby, resp. právnickej osoby na začatie trestného konania proti označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva alebo slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (m. m. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03, II. ÚS 28/06).

25. Tieto závery viedli napokon ústavný súd k rozhodnutiu o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

III.2 K namietanému porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením

26. K sťažovateľom namietanému porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením ústavný súd poznamenáva, že tento článok sa týka iba rozhodnutí súdov rozhodujúcich o právach občianskej povahy alebo o opodstatnenosti trestného obvinenia osoby, ktorá je účastníkom konania pred súdom (III. ÚS 206/06, III. ÚS 2/09, II. ÚS 494/2014). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej vyplýva, že čl. 6 dohovoru nie je vôbec aplikovateľný v prípade, ak trestné oznámenie podané údajným poškodeným bolo odložené, prípadne odmietnuté bez toho, aby bolo začaté trestné stíhanie údajného páchatel'a (Duchoňová proti Českej republike, rozhodnutie z 2. 10. 2006, sťažnosť

č. 29858/03). Z čl. 6 dohovoru rovnako nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní (porovnaj Dziedzic proti Poľsku, sťažnosť č. 50428/99, rozhodnutie z 25. 11. 2003, bod 6; Helmers proti Švédsku, sťažnosť č. 11826/85, rozsudok z 29. 10. 1991, bod 29; Kusmierek proti Poľsku, sťažnosť č. 10675/02, rozsudok z 21. 9. 2004, bod 48).

27. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

III.3 Záver

28. Z dôvodov uvedených v častiach III.1 a III.2 tohto uznesenia ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

29. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2019

Jana B a r i c o v á
predsedníčka senátu